

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Kari Tønset Guttvik
Miljøvernavdelingen

Innvalgstelefon
73 19 92 05

Vår dato
30.09.2016
Deres dato
21.06.2016

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2016/5152-542.1
Deres ref.

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Forslag til tiltak for å motvirke negative miljøeffekter fra behandling mot lakselus på akvakulturlovens virkeområde

Vi viser til høring fra Nærings- og fiskeridepartementet av 21.06.2016, om tiltak for å motvirke negative miljøeffekter fra behandling mot lakselus på akvakulturlovens virkeområde.

På grunnlag av ny kunnskap om potensielle negative effekter på viltlevende marine organismer av den omfattende bruken av legemidler mot lakselus, og med henvisning til en føre-var-tilnærming foreslås det endringer i: forskrift 17. juni 2008 nr. 820 om transport av akvakulturdyr (transportforskriften), og forskrift 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften).

Endringsforslagene innebærer:

1. Krav til hvor tømning av behandlingsvann fra brønnbåt, i forbindelse med medikamentell behandling mot lakselus, kan eller ikke kan foregå.
2. Krav knyttet til bruk av kitinsyntesehemmere (flubenzuroner).
3. Krav til vurdering av risiko for negative miljøeffekter og risikoreduserende tiltak ved behandling mot lakselus.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen berømmer Fiskeri- og Næringsdepartementet for å ta initiativ til å innføre et regelsett som skal ta hensyn til naturmangfold i marine områder, og som har klare referanser til naturmangfoldloven. Imidlertid mangler bakgrunnsdokumentene for forskriftsendring vurderinger etter naturmangfoldlovens prinsipper § 8-12. Slike vurderinger må synliggjøres i forbindelse med forskriftsendringer og i enkeltvedtak. Dette er spesielt viktig da det flere steder i høringsdokumentet vises til at det er manglende kunnskapsgrunnlag.

Det er i avsnitt 3.2 i høringsdokumentet redegjort for forholdet mellom OSPAR-konvensjonens krav, forurensingsforskriften som ivaretar denne i norsk rett og vurderinger av hvorvidt praksisen med å tømme vann med kjemikalier fra brønnbåter er å regne som forurensning. Det vises til at Klima- og miljødepartementet har vurdert at forslaget ikke er i strid med dumpeforbudet i OSPAR-konvensjonen. Begrunnelsen for dette burde vært bedre redegjort for i saksframlegget.

Vi mener det er tvilsomt på generelt grunnlag og uavhengig av type kjemikalie og konsentrasjon, å definere at dette ikke er forurensning og ikke i strid med

OSPAR-konvensjonen. Her viser vi til en redegjørelse gjort av Miljødirektoratet og Sjøfartsdirektoratet i forbindelse med dumping av formalinholdig brønnbåtvann i Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal (ref. 2015/11473 Miljødirektoratet).

Plikten til å unngå forurensning følger av § 7 i forurensningsloven: «*Ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig etter §§ 8 eller 9, eller tillatt etter vedtak i medhold av § 11....*»

Vi mener at den samlede forurensningsmessige effekten av slike utslipp er så stor at det er behov for tillatelse etter forurensningsloven til utslipp/dumping av kjemikalier etter lusebehandling i båt. I forbindelse med en tillatelse etter forurensningsloven mener vi at det er hensiktsmessig å definere dumpingsoner for tømning av vann fra brønnbåt av hensyn til viktig biologisk mangfold.

Det omtales i høringsnotatet at flere brønnbåter som per i dag er i bruk ikke har mulighet til å filtrere ut lus og luselarver ved tømning av båten etter lusebehandling. Dette fører til at den lusa som overlever behandling, og som dermed har høyest tåleevne, slipper ut i igjen sjøen. Dette gjør at resistens utvikles raskere for de midlene som brukes. Dette er svært uheldig og vi mener forskriften må ta inn en bestemmelse om at lus og luselarver skal tilbakeholdes og destrueres.

Det er lite kunnskap om virkning på arter, naturtyper og økosystemer av flere av de stoffene som brukes i bekjempelse av lus. Det er derfor viktig at forskriften innrettes slik at påvirkere forholdsmessig bidrar til å innhente kunnskap. På den måten kan vi forbedre både miljøtilstand og næringens bærekraft over tid.

Når det gjelder stoffer som oppkonsentreres i miljøet (flubenzuroner og emamektinbenzoat o.l.), mener vi det er grunn til å være strengere enn i høringsforslaget. Grenseverdier for restmengder er bra i tilfeller hvor man har tilstrekkelig kunnskap, noe som ikke er tilfelle her. Det bør være forbudt å dumpe vann som inneholder kjemikalier som oppkonsentreres i miljøet, og som kan ha virkning på levende organismer i bunnssubstratet. Det bør være krav til annen avfallshåndtering. Dumping av slike stoffer må kreve særskilt tillatelse etter forurensningsloven. Samme regler bør gjelde for dumping etter kombinasjonsbehandlinger så lenge kunnskapen om virkninger på omkringliggende natur og miljø er dårlig/fraværende.

Høringen foreslår en tilpasning av § 15 i forskrift 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg (akvakultur-driftsforskriften), som sier at det skal vises særlig aktsomhet for å unngå at legemidler slippes ut i det omkringliggende miljø. Departementet er av den oppfatning at formuleringen "å unngå at legemidler slippes ut i det omkringliggende miljø" er uheldig. Det er ikke mulig å unngå at legemidler (eller rester av slike) slippes ut i miljøet. Formålet med bestemmelsen er å unngå uakseptable miljøeffekter. Derfor foreslås å reformulere første ledd, slik at aktsomhetsplikten opprettholdes, men da for å forhindre "uakseptable effekter på det omkringliggende miljø".

Med dagens praksis er formuleringen mer tilpasset den reelle situasjonen, og vi ser at endringen er hensiktsmessig. Her vil vi imidlertid påpeke at det er behov for å definere hva som er *uakseptable effekter* og hva som er *god miljøtilstand*.

Vi støtter departementets forslag om å sette krav til vurdering av risiko for negative miljøeffekter og risikoreduserende tiltak ved behandling mot lakselus. Her bør det tilføyes et punkt om krav til å vurdere alternativer, jf. substitusjonsplikten (produktkontrollloven). Substitusjonsplikten innebærer at den enkelte virksomhet må vurdere sin kjemikaliebruk og gå over til mindre skadelige alternativer der det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe. Alle virksomheter som yrkesmessig bruker produkter som inneholder helse- og miljøskadelige kjemikalier, skal vurdere substitusjon.

Med hilsen

Stein-Arne Andreassen (e.f.)
miljøverndirektør

Kari Tønset Guttvik
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi:
Miljødirektoratet Postboks 5672 Sluppen 7485 TRONDHEIM